Міністерство освіти і науки України
Горлівський інститут іноземних мов
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

І Н С Т Р У К Ц І Я
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 7
для професорів, доцентів,
викладачів, асистентів.

м. Дніпро

Міністерство освіти і науки України
Горлівський інститут іноземних мов
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ по ГІІМ ДВНЗ ДДПУ
від 06.12.2022 №185

І Н С Т Р У К Ц І Я
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 7
для професорів, доцентів, викладачів, асистентів.

1. Загальні положення.

1.1. Дія інструкції поширюється на професорів, доцентів, викладачів, асистентів (далі - викладач) факультетів інституту.
1.2. Робоче місце викладача знаходиться постійно в приміщенні призначеному для факультету, а непостійне – згідно з розкладом занять в навчальних аудиторіях інституту.
1.3. До самостійної роботи в якості викладача інституту допускаються особи які мають відповідний стаж роботи, науковий ступінь, вчене звання, підтверджене документом встановленої форми (дипломом) і пройшли медичний огляд, а також вступний інструктаж та інструктаж на робочому місці.
1.4. Один раз на три роки викладач повинен проходити навчання і перевірку знань з питань охорони праці, пожежної та електробезпеки, надання першої долікарської допомоги, техногенної безпеки.
1.5. По даній інструкції викладач інструктується перед початком роботи (первинний інструктаж), а потім через кожні 6 місяців (повторний інструктаж). Результати інструктажу заносяться в «Журнал реєстрації інструктажів із питань охорони праці», в журналі після проходження інструктажу повинен бути підпис особи, яка інструктує та викладача.
1.6. Викладач інституту повинен знати правила електро- та пожежної безпеки, вміти користуватися первинними засобами пожежогасіння та мати навички з надання першої (долікарської) допомоги.
1.7. Викладач зобов'язаний повідомити керівника закладу про всі недоліки в забезпеченні охорони праці, які знижують рівень безпеки життєдіяльності людини (норми освітленості, травмонебезпеки обладнання, інструментів тощо).
1.8. Викладач повинен:
1.8.1. Виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку.

1.8.2. Не допускати на робоче місце сторонніх осіб.
1.8.3. Не виконувати вказівок, які суперечать правилам охорони праці.
1.8.4. Пам'ятати про особисту відповідальність за виконання правил охорони праці та безпеку товаришів по роботі.
1.8.5. Уміти надавати першу медичну допомогу потерпілим від нещасних випадків.
1.8.6. Знати план евакуації на випадок пожежі.
1.8.7. Уміти користуватись первинними засобами пожежогасіння.
1.8.8. Виконувати правила особистої гігієни та вимоги санітарних норм.
1.9. Викладач повинен в разі хвороби повідомити адміністрацію кафедри.
1.10. Основні небезпечні та шкідливі виробничі фактори, які діють на викладача:
1 .10.1. Фізичні перевантаження статичної та динамічної дії.
1.10.2. Нервово-психічні перевантаження (розумове перенапруження, перенапруження аналізаторів, монотонність праці, емоційні перевантаження).
1.11. Тривалість обідньої перерви визначається чинним законодавством про працю та правилами внутрішнього трудового розпорядку інституту.
1.12. За не виконання даної інструкції викладач несе відповідальність згідно з чинним законодавством.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи.

2.1. Перед початком роботи у навчальному приміщенні викладач повинен перевірити стан меблів, обладнання, технічних засобів навчання, їх відповідність нормам охорони праці, правилами техніки безпеки й санітарії та гігієни.
2.2. В приміщенні для занять викладач повинен перевірити справність електричних вимикачів і розеток, а також виключити наявність оголених контактів дротів електромереж.
2.3. При необхідності використання обладнання, пристроїв викладач повинен перевірити їх справність, наявність захисних засобів, відсутність травмонебезпечних факторів.
2.4. При встановленні порушень вимог охорони праці в приміщенні, викладач не повинен розпочинати чи продовжувати роботу до усунення недоліків, які загрожують життю та здоров`ю.
2.5. Викладач зобов`язаний повідомити керівника або відповідальну посадову особу про причини відміни занять у кабінеті.

3. Вимоги безпеки під час роботи.

3.1. Постійно стежити за станом обладнання, вживати заходи щодо усунення несправностей.
3.2. Під час використання технічних засобів навчання дотримується інструкцій з їх експлуатації та правил електробезпеки; вмикає їх в електромережу лише сухими руками, слідкує за відповідністю показників напруги в електромережі з показниками електроприладів, користується справними електроприладами, розетками, вимикачами.
3.3. Викладачу під час занять забороняється виконувати будь-які види ремонтних робот на робочому місці студента чи в приміщенні.
3.4 При погіршенні стану здоров'я викладач повідомляє про це декана факультету (адміністрацію).
3.5. Про кожний нещасний випадок, що трапився з ним або свідком якого він став,

викладач терміново повідомляє керівника та службу охорони праці інституту, організовує надання першої долікарської допомоги потерпілому, викликає швидку допомогу.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи.

4.1. Прибрати робоче місце.
4.2. Вимкнути кондиціонер, освітлення, електроприлади. Зачинити вікна, кватирки.
4.3. Повідомити декана про виявлені порушення з охорони праці.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях.

5.1. У випадку пожежі (чи загоряння) необхідно:
5.1.1. вжити заходів щодо евакуації з приміщення відповідно до плану евакуації;
5.1.2. негайно повідомити пожежну охорону за телефоном 101 (назвати адресу, інформацію про наявність людей, своє прізвище);
5.1.3. сповістити керівника навчального закладу чи особу, яка його заміщає;
5.1.4. не допускати в небезпечну зону сторонніх осіб;
5.1.5. знайти джерело займання і вжити заходів щодо його ліквідації;
5.1.6. виконувати всі вказівки керівника робіт по ліквідації небезпеки.
5.2. Якщо стався нещасний випадок, необхідно потерпілому надати першу долікарську допомогу; при необхідності викликати «швидку допомогу» по телефону «103».
5.3. Якщо відключено електроенергію: терміново вимкнути все електрообладнання, яке знаходиться в роботі. Підключення його здійснювати після вмикання напруги в електромережі.
5.4. У випадку аварії в системі водопостачання чи каналізації терміново перекрити крани водопостачання, викликати аварійну службу і сповістити керівника навчального закладу.

При наданні першої долікарської допомоги дотримуватись наступних рекомендацій.

Штучне дихання:

Перед початком штучного дихання необхідно швидко усунути причини, які перешкоджають диханню.

Потерпілому потрібно розстібнути комір, пояс та інші частини одягу. Звільнити від забруднення ротову порожнину від слизу, бруду. Найбільш простим і ефективним засобом штучного дихання є спосіб "рот у рот" та "рот у ніс". Штучне дихання треба продовжувати до відновлення самостійного дихання або до прибуття медичного працівника.

Зовнішній масаж серця:

Метою масажу серця є підтримування кровообігу у життєво важливих органах. У разі відсутності серцевої діяльності до її відновлення потерпілий знаходиться у положенні на спині. Той, хто надає допомогу, робить енергійні ритмічні натиски на грудину потерпілого 50-60 разів на хвилину, причому після 3-4 натисків роблять перерву на 2 секунди на час вдиху та на початок видиху.

Масаж переривати для повторення штучного дихання до трьох глибоких вдихів, після чого повторюють масаж протягом 15-20 хвилин.

Перші ознаки того, що потерпілий приходить до тями: зіниці звужуються,

з'являється самостійне дихання, зменшується синюшність шкіри і з'являється пульс. Констатувати смерть має право тільки лікар.

Перша допомога при ураженні електричним струмом:

Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом передусім має бути спрямоване на припинення дії його на людину способом вимикання рубильника або вимикача, відкидання від потерпілого струмоведучого дроту діелектричним предметом або вивільнення потерпілого від джерела струму. Треба пам'ятати, що не можна торкатися ні до дроту ні до самого потерпілого голими руками без гумових рукавиць; той, хто надає допомогу, повинен обгорнути свої руки якоюсь частиною одягу, сухою ганчіркою, якщо є змога, надіти гумові калоші, гумові чоботи або стати на суху дошку. Віддаляючи потерпілого від джерела струму, слід брати його за ті частини одягу, що не прилягають до тіла.

За наявності дихання, навіть якщо потерпілий знепритомнів, його слід зручно покласти, розстебнути стискуючий одяг, забезпечити доступ свіжого повітря.

При відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані оживлення починати необхідно негайно, після чого викликати швидку медичну допомогу (103). При цьому слід пам'ятати, що смерть від дії електричного струму є часто уявною, тому штучне дихання та закритий масаж серця треба проводити наполегливо, іноді впродовж 2-3 годин безперервно.

Дії при пораненні:

Для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний перев'язочний матеріал, що міститься у ньому на рану і зав'язати її бинтом;

Якщо індивідуального пакету немає, то для перев'язки необхідно використати чисту (якщо можливо, свіжовипрасувану) носову хустинку, чисту полотняну ганчірку тощо. На те місце ганчірки, що приходиться безпосередньо на рану, бажано накапати декілька капель настойки йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосовувати настойку йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

Перша допомога при кровотечах:

Найбільш надійний спосіб тимчасової зупинки кровотечі - накладання джгута. У разі відсутності спеціального джгута можна використовувати підручні матеріали: ремінь, мотузку, рушник та інше. Джгут накладають вище місця кровотечі, зробивши 2-3 оберти навколо кінцівки. Джгут накладають на термін не більше 2 годин літом і не більш як 1 година взимку. Під джгут треба підкласти записку, де вказати час накладання джгута. Обробити рану 3%-ковим розчином перекису водню та накласти стерильну пов'язку з урахуванням виду поранення:

- капілярне - звичайну бинтову;
- венозне - на рану накладають декілька слоїв марлі чи ватний тампон та туго бинтують;
- артеріальне - накладання джгута.

При підозрі на внутрішню кровотечу на ділянку ймовірної кровотечі потрібно накласти льоду та якомога швидше транспортувати потерпілого до лікарні.

Перша допомога при переломах:

Необхідно накласти шину, а у разі її відсутності використовувати дошки, фанеру, палиці та інше, що забезпечити нерухомість уламків кісток у місці перелому, при відкритому переломі з кровотечею спочатку належить зупинити кровотечу,

перев'язати рану і тільки потім приступити до накладання шини.

Провести протишокові заходи - створити спокій та тишу навколо потерпілого, забезпечити доступ свіжого повітря, дати води. Після цього треба організувати доставку потерпілого до лікарні.

Перша допомога у разі вивихів:

Надаючи першу допомогу, не слід робити спробу вправити вивих (це може зробити тільки фахівець). Треба накласти пов'язку, яка забезпечувала б нерухомість пошкодженого суглоба, і направити потерпілого до лікарні.

Перша допомога при термічних опіках:

На обпечену поверхню шкіри накласти стерильну пов'язку.

- при термічних опіках - накласти чисту, суху чи змочену в етиловому спирті (розчин перманганату калію) пов'язку;

- хімічний опік - промити під струменем проточної води на протязі 15 хвилин, після чого обробити: кислотні опіки - слабо лужним розчином (мильна вода, питна сода 5%-ий для шкіри та 2-3%-ий для очей), лужні опіки - слабо кислим розчином (2%-ва оцтова чи лимона кислота, борна кислота 5-10%-ва для шкіри, 2%-ва для очей).

За наявності опікового шоку потерпілому слід створити спокій, зігріти його. Бажано дати багато пити у вигляді содово - сольового розчину (1 чайна ложка солі на 1/2 ч. ложки соди розчинити у 1 л води).

Перша допомога при обморожуванні:

При обморожуванні частини тіла надання першої допомоги полягає у розтиранні відмороженої ділянки, яке потрібно виконувати в теплому приміщенні за допомогою вапна або м'якої тканини, змоченої спиртом або горілкою.

Якщо на ураженій ділянці з'явилось почервоніння, а тим більше виникли міхури і з'явилось омертвіння ткані, розтирання і підігрівання робити забороняється. У таких випадках на відморожену ділянку тіла накладають суху стерильну пов'язку, дають потерпілому гарячий чай, зігрівають його і направляють до лікарні.

Перша допомога при розтягненні і розриві зв'язок:

При розривах зв'язок застосовують тугу пов'язку й охолодження пошкодженого місця.

При травмах голови:

Створити потерпілому спокій, фіксоване положення, прикласти до голови «холод», при наявності рани - накласти пов'язку.

Перша допомога у разі непритомності:

Забезпечити доступ свіжого повітря, розстібнути одяг, дати понюхати нашатирний спирт. Якщо потерпілий не дихає, починати робити штучне дихання.

При травмуванні очей в будь-яких випадках негайно звернутись в медичний заклад.

До прибуття комісії по розслідуванню нещасних випадків залишити місце нещасного випадку в недоторканності (якщо це не загрожує життя та здоров'ю оточуючих).

Номера телефонів в екстрених ситуаціях:

пожежна охорона **101;**

поліція **102;**

швидка медична допомога **103;**

газова служба **104.**

Переглянув : Олена Тимченко

УЗГОДЖЕНО:

Інженер з ОП _____ Олена Тимченко
(особистий підпис) (ім'я, прізвище)

Юрисконсульт _____ Сергій Васьковський
(особистий підпис) (ім'я, прізвище)

Голова профспілки _____ Наталія Ковальська
(особистий підпис) (ім'я, прізвище)